NORAKSTS

Lieta Nr.A42863409
AA43-0101-13/14

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2013.gada 15.janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente L.Vīnkalna un tiesneses Dz.Amerika un I.Meldere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *D.C.* pieteikumu par Rīgas domes 2009.gada 12.jūnija lēmuma Nr.1-43/RD-09-629-ap atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Rīgas domei atmaksāt Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2009.gada 12.februāra maksāšanas paziņojumā par nekustamā īpašuma nodokli 2009.gadam Nr.PIPN-09-149466-mp/09-148183-AL/05-16 norādīto ēku nekustamā īpašuma nodokli dzīvojamai ēkai */adrese/* Ls 10,51 apmērā, sakarā ar Rīgas domes apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 21.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2009.gada 12.februāra maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli (turpmāk – NĪN) 2009.gadam Nr.PIPN-09-149466-mp/09-148183-AL/05-16 (turpmāk – Paziņojums) *D.C.* (turpmāk – pieteicēja) citastarp veikts NĪN aprēķins par 497/10000 domājamām daļām no dzīvojamā mājā */adrese/*, kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*, esošās nedzīvojamo telpu platības 136 m^2 Ls 10,51 apmērā.

Nepiekrītot minētajam Paziņojumam šajā daļā, pieteicēja to apstrīdēja.

Ar Pārvaldes 2009.gada 14.aprīļa lēmumu Nr.PIP-09-2614-ls/05-07/09-148183-AL (turpmāk – Sākotnējais lēmums) Paziņojums atstāts negrozīts.

Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja.

Ar Rīgas domes (turpmāk – atbildētāja) 2009.gada 12.jūnija lēmumu Nr.1-43/RD-09-629-ap (turpmāk– Lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

[2] 2009.gada 15.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu, pamatojoties uz turpmāk minēto.

[2.1] Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 9.punktu ar NĪN neapliek daudzdzīvokļu dzīvojamo māju daļas, ko izmanto dzīvošanai. Saskaņā ar zemesgrāmatas ierakstu pieteicējai nostiprinātas īpašuma tiesības uz ēkas un zemes daļu ar lietošanas tiesību uz dzīvokli Nr.40. Īpašumā ietilpst 51 dzīvoklis un viena nedzīvojamo telpu grupa, kas pieder SIA „*/Nosaukums/*", kura tur veic saimniecisko darbību (iekārtots saimniecības preču veikals un frizētava). Pieteicējai uz šo saimnieciskajā darbībā izmantoto telpu grupu nav nekādu tiesību, kā arī pienākumu. Pieteicējai nav jāmaksā nodoklis par šo telpu grupu, pamatojoties uz likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmo daļu, jo pieteicējai īpašumā un valdījumā nav saimnieciskajā darbībā izmantotā telpu platība. Nav tiesiska pamata prasīt, lai tiktu apmaksātas citas personas nodokļu saistības.

[2.2] Tieši saimnieciskās darbības veikšana ir izvirzīta par izšķirošo kritēriju nodokļa piemērošanai dzīvojamai ēkai vai tās daļai. Šāda likumdevēja nostāja ir loģiski pamatojama ar to, ka ēku NĪN paredzēts maksāt no saimnieciskās darbības rezultātā gūtā ienākuma, bet ne par faktu, ka kādai fiziskai vai juridiskai personai ir īpašuma tiesības vai tiesisks valdījums pār ēku vai tās daļu, kurā tiek veikta saimnieciskā darbība. Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmo un otro daļu ēku NĪN ir pienākums maksāt dzīvojamās ēkas vai tās daļas īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam. Taču, iztulkojot un piemērojot minēto likumu kopumā, nodokļa piemērošanai ir nepieciešams konstatēt abus priekšnosacījumus: saimnieciskās darbības veikšanu, kuras rezultātā tiek gūts ar nodokli apliekamais ienākums, un īpašuma tiesības vai tiesisku valdījumu pār dzīvojamo ēku vai tās daļu, kurā tiek veikta saimnieciskā darbība.

[2.3] Katram kopīpašniekam piederošās domājamās daļas no kopīgās lietas pieder tikai viņam, tādēļ kopīpašnieks var tās atsavināt vai apgrūtināt pēc saviem ieskatiem. Kopīpašniekiem, vienojoties par kopīgās lietas dalītu lietošanu, katrs kopīpašnieks iegūst tiesisku valdījumu gan pār tā lietošanā nodoto dzīvokli vai nedzīvojamo telpu grupu, gan arī pār tiesību lietot konkrēto dzīvokli vai nedzīvojamo telpu grupu. Proti, vienošanās rezultātā katrs kopīpašnieks iegūst tiesisku valdījumu pār kopīgās lietas daļu un tiesību to lietot, vienlaikus saglabājot kopīpašnieka tiesiskās attiecības un pienākumus attiecībā pret pārējiem kopīpašniekiem un kopīgo lietu kopumā.

Pamatojoties uz minēto un pie nosacījuma, ka kopīpašnieki ir vienojušies par kopīgās lietas dalītu lietošanu, secināms, ka katram kopīpašniekam lietošanā piešķirta ēkas daļa un tās lietošanas tiesības atrodas tikai šī kopīpašnieka tiesiskā valdījumā, kā rezultātā neviens no pārējiem kopīpašniekiem nav tiesīgs jebkādā veidā ietekmēt, noteikt vai regulēt, kā un kādā kārtībā lietojama attiecīgā ēkas daļa un tās lietošanas tiesības. Tas nozīmē, ka nevienam kopīpašniekam nav paredzētas tiesības jebkādā veidā iejaukties cita kopīpašnieka tiesiskā valdījumā esošas lietas daļas un lietošanas tiesības īstenošanā un izmantošanā.

[2.4] Visu kopīpašnieku piekrišana ir vajadzīga tikai kopīgās lietas apgrūtināšanai ar lietu tiesībām vai atsavināšanai. Taču saimnieciskās darbības veikšana kādā no ēkām ietilpstošajiem dzīvokļiem vai telpām nav nedz kopīgās lietas apgrūtināšana ar lietu tiesībām, nedz atsavināšana. Normatīvie akti neparedz pienākumu īpašniekam saņemt visu pārējo kopīpašnieku piekrišanu saimnieciskās darbības veikšanai.

Atbildētāja nonākusi pie NĪN būtībai un mērķim neatbilstoša secinājuma, ka NĪN ir jāmaksā kopīpašniekiem, kuri ne tikai no kopīpašumā esošās ēkas daļā veiktās saimnieciskās darbības negūst nekādu ienākumu, bet kuru rīcībā nav arī neviena tiesiska līdzekļa, lai to noteiktu vai ietekmētu. Turklāt atbildētāja nodokli līdz 2007.gadam pieteicējai nav rēķinājusi, kaut konkrētajā nedzīvojamā telpā jau vairākus gadus agrāk komercsabiedrība veica saimniecisko darbību. Atbildētāja, pastāvot vienādiem apstākļiem, pieņēmusi atšķirīgus lēmumus.

[3] Paskaidrojumos Administratīvajai rajona tiesai atbildētāja norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, pamatojoties uz turpmāk minēto.

[3.1] Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmo daļu NĪN maksā Latvijas vai ārvalstu fiziskas un juridiskās personas, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir nekustamais īpašums. Saskaņā ar šā panta otro daļu par nekustamā īpašuma īpašnieku uzskatāma persona, kuras īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā. Atbilstoši šā panta ceturtajai daļai NĪN par nekustamo īpašumu, kas uz kopīpašuma tiesību pamata pieder vairākām personām vai atrodas kopvaldījumā, maksā katrs kopīpašnieks (kopvaldītājs) atbilstoši savai daļai kopīpašumā (kopvaldījumā).

[3.2] Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodalījumā Nr. 5860 pieteicējai ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz 497/10000 domājamām daļām no nekustamā īpašuma */adrese/*, kadastra numurs */kadastra numurs/*, sastāvā ietilpstošās dzīvojamās ēkas ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*. Fakts, ka kopīpašnieki savā starpā ir vienojušies par īpašuma lietošanas kārtību, nerada pieteicējai pamatu apgalvot, ka viņas īpašumā ir atsevišķs dzīvokļa īpašums kā patstāvīgs dzīvokļa īpašums Civillikuma un likuma „Par dzīvokļu īpašumu" izpratnē.

Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistra informatīvās sistēmas datiem dzīvojamā mājā */adrese/* ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/* ir reģistrētas nedzīvojamās telpas ar platību 136 m^2. Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 9.punktu ar NĪN netiek apliktas tikai tās daudzdzīvokļu dzīvojamo māju daļas, ko izmanto dzīvošanai. Līdz ar to pieteicēja kā nekustamā īpašuma 497/10000 domājamo daļu īpašniece, kuras īpašuma tiesības ir nostiprinātas zemesgrāmatā, ir nodokļa maksātāja par 497/10000 domājamām daļām no nekustamā īpašuma */adrese/*, kadastra numurs */kadastra numurs/*, sastāvā ietilpstošās dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, nedzīvojamajām telpām 136 m^2.

[3.3] Šāda tiesību normu interpretācija izriet arī no Finanšu ministrijas 2007.gada 19.aprīļa vēstules Nr.5-02/1714.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 21.aprīļa spriedumu pieteikums apmierināts un Lēmums par NĪN aprēķinu 497/10000 domājamām daļām no dzīvojamā mājā */adrese/*, kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*, 136 m² platībā, Ls 10,51 apmērā atcelts no tā pieņemšanas dienas. Spriedums pamatots šādi.

[4.1] Ar Lēmumu pieteicējai uzlikts pienākums nomaksāt 2009.gada nodokli par nekustamā īpašuma 497/10000 domājamām daļām, kurās atrodas nedzīvojamā telpa, kurās savukārt tiek veikta saimnieciskā darbība.

Līdz ar to tiesai ir jāpārbauda, vai pieteicējai no likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli" ietvertā normatīvā regulējuma izriet pienākums maksāt NĪN par nedzīvojamās telpas daļu proporcionāli pieteicējas dzīvojamā mājā esošajam īpašumam.

[4.2] Lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem, proti, par to, ka pieteicējai īpašumā ir 497/10000 domājamās daļas, kas dod tiesības lietot dzīvokli Nr.40. Pieteicēja neveic tās lietošanā nodotajās telpās saimniecisko darbību. Dzīvojamās ēkas puspagrabā atrodas SIA „*/Nosaukums/*" lietošanā esošas telpas, kuras tiek izmantotas saimnieciskajā darbībā. Ar atbildētājas lēmumu pieteicējai uzlikts pienākums maksāt NĪN par citas personas lietošanā esošajām telpām, norādot, ka pieteicēja ir ēkas kopīpašniece.

Strīds ir par likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 9.punkta un 2.panta ceturtās daļas piemērošanu.

[4.3] Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 9.punktu ar NĪN līdz 2009.gada 31.decembrim neaplika daudzdzīvokļu dzīvojamo māju daļas, ko izmanto dzīvošanai.

Tiesību normas mērķis bija izslēgt no aplikšanas ar nodokli fiziskas personas dzīvošanai izmantotos objektus (dzīvokļus, dzīvojamās mājas, dzīvojamo māju, dzīvokļu daļas, mākslinieku darbnīcas), kuri netiek izmantoti saimnieciskajā darbībā. Likums „Par nekustamā īpašuma nodokli" nepārprotami paredz, ka ar nodokli apliekamais objekts ir nekustamais īpašums, kas tiek izmantots saimnieciskajā darbībā, proti, neapdzīvojamās telpas. Domājamās daļas pašas par sevi neatkarīgi no to lietošanas veida nav nodokļa objekts, bet gan apliecinājums personas īpašuma tiesībām.

Atbildētāja administratīvo aktu pamatojusi ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturto daļu, kas paredz kopīpašnieka pienākumu maksāt nodokli atbilstoši tā daļai.

[4.4] Kopīpašnieka statuss pats par sevi nav pietiekams pamats, lai atzītu, ka personai ir pienākums maksāt nodokli. Jebkurā gadījumā atbildētājai ir jāpārbauda arī tas, vai konkrētā persona savas īpašuma tiesības uz daudzdzīvokļu ēku izmanto saimnieciskajā darbībā. Līdz ar to iepriekš minētās tiesību normas ir piemērojamas, ņemot vērā to savstarpējo saistību, nevis atrauti viena no otras.

[4.5] Pašvaldība pārbaudes apjomu par likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta otrās daļas 9.punkta piemērošanu ir ierobežojusi ar fakta konstatēšanu, ka daudzdzīvokļu ēkas puspagrabā atrodas telpas, kuras tiek izmantotas saimnieciskajā darbībā. Vienlaicīgi atbildētāja neņem vērā

zemesgrāmatā esošo ierakstu, kas apliecina, ka pieteicēja lieto dzīvokli Nr.40, savukārt pagrabstāva telpas lieto SIA „*/Nosaukums/*”.

Savu nostāju pašvaldība pamato ar kopīpašuma tiesisko dabu, proti, ka visiem kopīpašniekiem ir vienādas tiesības un pienākumi atbilstoši to daļai kopīpašumā.

[4.6] Nodokļa maksāšanas pienākums ir personas publiski tiesisks pienākums, kas tiek noteikts individuāli, proti, pašvaldībai ir jāizvērtē konkrētās personas pienākumu maksāt nodokli, t.sk. arī jāpārbauda, vai ir piemērojams likuma „Par nodokļiem un nodevām” 1.panta otrās daļas 9.punkts. Izvērtējot likuma „Par nodokļiem un nodevām” 1.panta otrās daļas 9.punktu, pašvaldībai ir jāvērtē visi zemesgrāmatas ieraksti, t.sk. arī tie, kas norāda personas lietošanas tiesības un ļauj identificēt telpas, kuras persona lieto.

Līdz ar to tiesa atzinusi, ka pašvaldība nepamatoti ir atteikusies vērtēt faktu, ka pieteicējai ir tiesības lietot kopīpašumā dzīvokli Nr.40, nevis pagrabstāvā esošās telpas.

[4.7] Atbildētāja ir norādījusi, ka ar privāttiesisku vienošanos par telpu lietošanu nevar mainīt publiski tiesisku pienākumu maksāt NĪN.

Kopīpašnieku vienošanās par telpu lietošanu nenosaka nodokļa maksāšanas pienākumu. Nodokļa aprēķina pamatā ir fakta konstatācija, ka persona izmanto savas īpašuma tiesības saimnieciskajai darbībai. Telpu sadalījums ļauj precīzi identificēt personu, kura nodarbojas ar saimniecisko darbību un kurai līdz ar to ir pienākums maksāt NĪN. Maksāšanas pienākums izriet nevis no vienošanās par telpu lietošanas tiesību sadalīšanu, bet gan no tā, kādā veidā konkrētā persona izmanto telpas.

[4.8] Atbildētājas darbība, atsakoties vērtēt konstatētos faktus, noved pie tā, ka NĪN, kura aprēķina pamats ir tieši saistīts ar konkrēta subjekta saimniecisko darbību, tiek pārdalīts starp citām personām, kuras nenodarbojas ar saimniecisko darbību.

Līdz ar to tiek iegūts acīmredzami netaisnīgs rezultāts, kas pēc savas būtības ir pretrunā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli” 1.panta otrās daļas 9.punktu.

Tiesa arī nav saskatījusi tehniska rakstura šķēršļus, kas liegtu pašvaldībai noskaidrot, kuras personas izmanto saimnieciskajā darbībā telpas konkrētajā īpašumā, bet kuras izmanto telpas dzīvošanai. No zemesgrāmatas ierakstiem var redzēt, ka personas ir vienojušās par telpu lietošanas kārtību un to reģistrējušas Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļā. Telpu lietošanas sadalījums starp īpašniekiem bija pašvaldībai zināms, līdz ar to pašvaldība varēja precīzi identificēt personas, kuras izmanto telpas saimnieciskajā darbībā un šo telpu platību.

[4.9] Daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašnieki ir ēkas kopīpašnieki, jo vienotas ēkas sadalīšana reālās daļās nav iespējama.

Normatīvie akti paredz vairākus zemesgrāmatu ierakstu veidus: 1) reģistrējot zemesgrāmatā dzīvokļa īpašumu un tam atbilstošas domājamās daļas no ēkas; 2) reģistrējot zemesgrāmatā lietošanas tiesības uz dzīvokli (telpām) un tam atbilstošas domājamās daļas no ēkas.

Atšķirības starp kopīpašuma formu veidiem ir izveidojušās dažādu vēsturisko procesu rezultātā. Tā atsevišķais dzīvokļa īpašums pamatā izveidojās, privatizējot daudzdzīvokļu ēkas, kuras netika denacionalizētas kā vienots īpašums. Savukārt ēkās, kas tika denacionalizētas, to iepriekšējiem īpašniekiem netika nodalīti atsevišķie dzīvokļu īpašumi. Līdz ar to vēlāk, pārdodot dzīvokļus, pamatā tika pārdotas lietošanas tiesības uz noteiktu dzīvokli un tam atbilstošās ēkas domājamās daļas.

No NĪN maksāšanas aspekta tiesa nav saskatījusi nozīmīgas atšķirības, kas noteiktu, ka pašvaldībai vienā gadījumā ir jāņem vērā zemesgrāmatas ieraksts, kas apliecina, ka persona lieto konkrēto ēkas daļu, bet citā gadījumā ieraksts nav ņemams vērā.

[4.10] Apkopjot minēto, tiesa konstatējusi, ka pieteicējai nebija pienākuma, ņemot vērā likuma „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta otrās daļas 9.punktu, maksāt NĪN, jo tā neizmantoja tai piederošo īpašumu saimnieciskajā darbībā. Līdz ar to Lēmums daļā par NĪN Ls 10,51 apmērā ir atceļams.

Pieteicējas pārstāvis norāda, ka pieteicēja pirms sava nekustamā īpašuma pārdošanas aprēķināto NĪN Ls 10,51 apmērā ir samaksājusi.

Tiesa norādījusi, ka gadījumā, ja spēkā stājas pieteicējai labvēlīgs spriedums, tad atbildētājai likumā „Par nodokļiem un nodevām" noteiktā kārtībā un termiņā pieteicējai samaksātais nodoklis ir jāatmaksā.

[5] Atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 21.aprīļa spriedumu, pamatojoties uz turpmāk minēto.

[5.1] No likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturtās daļas, Civillikuma 1067. un 1071.panta izriet, ka ar civiltiesisko līgumu noteiktā nekustamā īpašuma kopīpašnieku nekustamā īpašuma lietošanas kārtība nevar būt par pamatu NĪN pārrēķināšanai kādam no kopīpašniekiem, jo NĪN maksājums ir personas publiski tiesiskais pienākums un tiesību normas neparedz izņēmuma kārtību NĪN aprēķinam un samaksai, vadoties pēc pušu civiltiesiskajās attiecībās noteiktās nekustamā īpašuma lietošanas kārtības.

[5.2] Tāda ēku lietošanas kārtība nav saistoša arī nodokļa administrācijai, aprēķinot NĪN. Šāda nostāja pausta arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2004.gada 23.novembra spriedumā lietā Nr.SKA-217.

[5.3] Lai gan atbilstoši noteiktajai lietošanas kārtībai pieteicēja kā līdzīpašniece lieto kopīpašuma objektu kā pilnīgi patstāvīgu lietu, tomēr pieteicējai joprojām īpašumā tiesības ir vienīgi uz domājamo daļu kopīpašumā. Ievērojot to, ka ēka */adrese/*, kuras sastāvā ir nedzīvojamās telpas, uz kopīpašuma tiesību pamata pieder vairākām personām, t.sk. pieteicējai, arī nodoklis par īpašumu jāmaksā katram kopīpašniekam atbilstoši savai daļai kopīpašumā.

[5.4] Atbildētāja norāda uz atšķirību starp kopīpašumu un atsevišķa īpašuma juridisko statusu, atsaucas uz Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 23.maija lēmumu lietā Nr.SJC-7 un secina, ka kopīpašnieku daļa ir tieši domājamā daļa un šī īpatnība saglabājas vienmēr.

[5.5] Ar zemesgrāmatā norādīto dalīto lietošanu tiek dalīta nevis pati kopējā lieta (nekustamais īpašums), bet gan kopējās lietas (nekustamā īpašuma) lietošana. Ievērojot Civillikuma 1070.pantā noteikto, secināms, ka ar dalītas lietas noteikšanu nenotiek lietas tiesiska dalāmība reālās daļās, līdz ar to katra kopīpašnieka lietošanā nodotā īpašuma daļa nekļūst par patstāvīgu lietu kopīpašniekam.

[5.6] Būtiski, ka likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturtajā daļā ir precīzi noteikts, kas ir maksātājs par kopīpašumā esošu nekustamo īpašumu. Nodokļu administrācija nav tiesīga minētās normas tekstu interpretēt plašāk, konkrētajā gadījumā arī nav konstatējams likuma robs.

[6] Paskaidrojumos Administratīvajai apgabaltiesai pieteicēja norāda, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma, pamatojoties uz turpmāk minēto.

[6.1] Tiesa pamatoti norādījusi uz vairākiem veidiem, kādā radušies dalītie īpašumi vai kopīpašumi (privatizācija un denacionalizācija), kas ir nozīmīgi strīda izšķiršanā.

[6.2] Atbildētāja aprobežojas ar formālu tiesību normas interpretāciju, taču pieteicējas ieskatā pamatoti ir vērtēt tiesību normu kontekstā ar samērīguma, saprātīguma un taisnīguma principu, ievērojot arī likumdevēja mērķi laikā, kad izstrādāja piemērojamo tiesību normu.

[6.3] No Latvijas Republikas Satversmes 91. un 105.panta secināms, ka īpašuma tiesības ir cilvēktiesības, to īstenošanā nav pieļaujama diskriminācija, un īpašuma tiesību ierobežošana pieļaujama vienīgi uz likuma pamata. Tostarp nekustamā īpašuma aprobežojumus nodokļa veidā var noteikt tikai ar likumu, ar leģitīmu mērķi un samērīgi ar to.

[6.4] Nešaubīgi, ka par konkrēto īpašumu, neatkarīgi no tā, kā sadala telpu grupas un to īpašniekus, iekasējamā nodokļa summa būs viena un tā pati. Taču formāla tiesību normu, turklāt acīmredzami diskriminējoša, piemērošana nav uzskatāma par ekvivalentu taisnīgai rīcībai. Atbildētājas pienākums atbilstoši taisnīguma principam bija izskatāmajā lietā vērtēt samērīgumu.

[6.5] Izskatāmajā lietā bija jāvērtē visi apstākļi un valsts (pašvaldības) reģistros pieejamā informācija, jo pretējā gadījumā šo reģistru esamība nav attaisnojama. Atbildētājai bija zināms, kas un kurā vietā veic saimniecisko darbību – robežas kritēriju NĪN maksāšanas pienākuma noteikšanai.

[6.6] Atbildētāja atsaukusies uz lietu, kuras apstākļi atšķiras no izskatāmās lietas. Pieteicēja norāda, ka līdzīgā lietā Augstākās tiesas Senāts savukārt atzinis, ka lietošanas tiesības izmantošana attiecībā uz noteiktām atsevišķā lietošanā esošām telpām nav rīkošanās ar kopīpašuma priekšmetu Civillikuma 1068.panta izpratnē (2006.gada 3.maija spriedums lietā Nr.SKC-0302-06).

[7] Saskaņā ar APL 245. un 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[9] Lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem. Proti, pieteicējai īpašumā 2009.gadā bija 497/10000 domājamās daļas no dzīvojamā mājā */adrese/*, kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*, esošās nedzīvojamo telpu platības 136 m^2, kā arī nodotas tiesības lietot dzīvokli Nr.40. Pieteicēja viņai lietošanā nodotajās telpās saimniecisko darbību neveic. Dzīvojamās ēkas puspagrabā atrodas SIA „*/Nosaukums/*" lietošanā esošas telpas, kuras tiek izmantotas saimnieciskajā darbībā. Ar Lēmumu pieteicējai uzlikts pienākums maksāt NĪN 2009.gadā kā ēkas kopīpašniecei par nedzīvojamām telpām, kurās pieteicēja neveic saimniecisko darbību.

[10] Saskaņā ar APL 153.panta trešo daļu, fakts, kas nodibināts ar spēkā stājušos spriedumu tā motīvu daļā, nav no jauna jāpierāda, izskatot administratīvo lietu, kurā piedalās tie paši procesa dalībnieki.

Apgabaltiesa konstatē, ka spēkā ir stājies tiesas spriedums lietā Nr.A42616808, ar kuru noraidīts *D.C.* pieteikums par atbildētājas lēmuma, ar kuru viņai kā tās pašas ēkas kopīpašniecei noteikts NĪN par 2008.gadu par nedzīvojamām telpām, kurās pieteicēja neveic saimniecisko darbību, atcelšanu.

Pārbaudot pieteicējas pamatojumu un zemesgrāmatas ierakstus, apgabaltiesa secina, ka ne faktiskajā, ne tiesiskajā situācijā 2009.gadā, salīdzinot ar 2008.gadu, nekas nav mainījies. Atšķirīgi papildu pierādījumi šajā lietā nav iesniegti. Tādējādi arī šajā lietā, tāpat kā lietā Nr.A42616808, identiski ir izmantojama Senāta piemērojamo tiesību normu interpretācija, kā arī nav no jauna jāpierāda fakti, kas nodibināti lietas Nr.A42616808 motīvu daļā.

[11] Kā atzīts Senāta 2012.gada 20.septembra rīcības sēdes lēmumā lietā Nr.SKA-737/2012 (Nr.A42616808), Senātam ir izveidojusies stabila judikatūra attiecībā uz likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturtās daļas saturu līdzīgās lietās (*sk., piemēram, Senāta 2011.gada 14.novembra spriedumu lietā Nr.SKA-490/2011, Senāta rīcības sēdes 2012.gada 4.jūnija lēmumu lietā Nr.SKA-653/2012, Senāta rīcības sēdes 2012.gada 24.augusta lēmumu lietā Nr.SKA-733/2012*).

Minētajās lietās ir nostiprināta vienota atziņa – nosakot pienākumu maksāt nekustamā īpašuma nodokli, ir apskatāma kopīpašnieku noteiktā lietošanas tiesību izmantošanas kārtība. Ja no lietošanas tiesību izmantošanas kārtības ir konstatējama konkrēta kopīpašnieka saimnieciskā darbība (vai nomas līguma noslēgšana) īpašuma daļā, kas atbilst tā īpašuma tiesības domājamai daļai visā īpašumā, tā ir ņemama vērā. Kopīpašniekiem šāda vienošanās ir jānostiprina zemesgrāmatā, lai vienošanās iegūtu publisku ticamību. Ievērojot minēto, apgabaltiesa ir pareizi secinājusi, ka lietā esošie atsavinājuma līgumi, tostarp pirkuma līgumi, ar kuriem nekustamā īpašuma domājamās daļas iegādājas arī SIA „*/Nosaukums/*", ir tikai vienošanās starp nekustamā īpašuma

domājamās daļas atsavinātāju un ieguvēju. Proti, minētie līgumi nenoteic nekustamā īpašuma lietošanas kārtību un tie ir saistoši tikai konkrētā darījuma dalībniekiem. Jebkuri citi dokumenti (tostarp saskaņojumi ar valsts pārvaldes iestādēm un izziņas) nevar aizstāt zemesgrāmatā ierakstītu kopīpašnieku noteiktu lietošanas tiesību izmantošanas kārtību. Pat ja no lietā esošajiem materiāliem ir iespējams identificēt juridisko personu, kura veic saimniecisko darbību nekustamajā īpašumā, Senāta praksē ir nostiprināta atziņa, ka, no Civillikuma 1067.panta viedokļa raugoties, pieteicēja ir īpašniece arī tai dzīvojamās mājas daļai, kurā notiek saimnieciskā darbība. Tādējādi, ja pieteicējas īpašumā (daļā) kāda cita persona veic saimniecisko darbību, tad pieteicējai par šo saimnieciskās darbības veikšanai izmantoto daļu ir jāmaksā nodoklis (atbilstoši pieteicējas īpašumā esošajai domājamai daļai) (*sk. Senāta 2011.gada 14.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-490/2011 9.punktu, Senāta 2012.gada 20.septembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-737/2012 7.punktu*).

Ievērojot minēto kopsakarā ar [10], tā kā pieteicējas īpašumā (daļā) kāda cita persona veic saimniecisko darbību, tad pieteicējai par šo saimnieciskās darbības veikšanai izmantoto daļu ir jāmaksā nodoklis atbilstoši pieteicējas īpašumā esošajai domājamai daļai. Lietā nav konstatējama kopīpašnieku noteikta lietošanas tiesību izmantošanas kārtība ar publisku ticamību, kura atbildētājai būtu jāņem vērā NĪN aprēķinā.

[12] Ievērojot minēto, Lēmumā noteiktais pieteicējas pienākums samaksāt NĪN Ls 10,51 apmērā ir tiesisks, līdz ar to Lēmuma atcelšanai nav pamata.

[13] Pirmās instances tiesa nepamatoti atzinusi, ka no zemesgrāmatas ierakstiem var redzēt, ka personas ir vienojušās par tādu telpu lietošanas kārtību, kas būtu saistoša NĪN 2009.gadam aprēķināšanā, līdz ar to nonākusi pie nepareiza nolēmuma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 245., 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt *D.C.* pieteikumu par Rīgas domes 2009.gada 12.jūnija lēmuma Nr.1-43/RD-09-629-ap atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Rīgas domei atmaksāt Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2009.gada 12.februāra maksāšanas paziņojumā par nekustamā īpašuma nodokli 2009.gadam Nr.PIPN-09-149466-mp/09-148183-AL/05-16 norādīto ēku nekustamā īpašuma nodokli dzīvojamai ēkai */adrese/* Ls 10,51 apmērā.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	(*personiskais paraksts*)	L.Vīnkalna
Tiesneses	(*personiskais paraksts*)	Dz.Amerika
	(*personiskais paraksts*)	I.Meldere

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese L.Vīnkalna
Rīgā 2013.gada 15.janvārī